

पूर्वप्रधानन्यायाधीश पत्राउ प्रकरण

स्वेच्छाचारी र गैरकानुनी घटना भएको सर्वोच्चको ठहर

- सर्वोच्चको आकस्मिक पूर्ण बैठकद्वारा जबरालाई नियन्त्रणमा लिएको घटना स्वेच्छाचारी र गैरकानुनी ठहर
- कानुनी प्रक्रिया नपुऱ्याई गरिएको कारबाही लोकतन्त्रमा अस्वीकार्य रहेको उल्लेख
- न्यायपालिकाबाट हुने कुनै पनि न्याय सम्पादनमा बाह्य वा आन्तरिक कुनै पनि प्रकारको प्रभावलाई स्थान नदिइने प्रतिबद्धता
- राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगले उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय टुकुका प्रमुख एसएसपी सन्तोष खड्कालाई पठायो बयानका लागि पत्र
- संघीय संसद्का दुवै सदनमा प्रतिपक्षी सांसदहरूले जनाए आपत्ति, सत्तारूढ राखपपाका सांसदहरू मौन

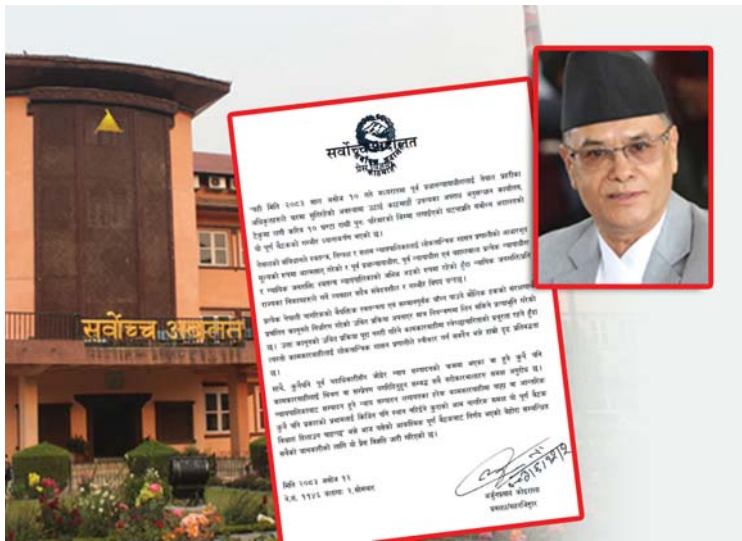
जेबी योज्जन

काठमाडौं- पूर्वप्रधानन्यायाधीश चोलेन्द्र शमशेर जबरालाई मध्यराति घरबाटै नियन्त्रणमा लिई नेपाल प्रहरीले करिब १० घण्टा राखिएको घटनाप्रति सर्वोच्च अदालतले गम्भीर ध्यानाकर्षण गराउँदै कडा आपत्ति जनाएको छ ।

सर्वोच्च अदालतमा सोमबार बसेको आकस्मिक पूर्ण बैठकले उक्त कदमलाई स्वेच्छाचारी र गैरकानुनी ठहर गर्दै राज्यका निकायहरूबाट भएको यस्तो व्यवहारप्रति गम्भीर चिन्ता व्यक्त गरेको छ ।

जबरालाई आइतबार विमान करिब २ बजे उनकै निवासबाट पक्राउ गरी काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालय टुकुमा राखेको थियो । नियन्त्रणमा लिएको १० घण्टापछि आइतबार नै उनलाई परिवारको जिम्मामा छोडेको थियो । उनलाई बिनापूर्जी, बिनाजानकारी मध्यरात पक्राउ गरिएपछि सरकारको आलोचना हुनुका साथै विधिको शासनमाथि नै प्रश्न उठेको छ ।

यही सन्दर्भमा सर्वोच्चले कडा आपत्ति जनाएको हो । 'कानुनी प्रक्रिया नपुऱ्याई

न्यायाधीश समाजले गन्ज्यो

सुरक्षाको खतरा देखाएर नियन्त्रणमा लिनु कानुनविपरीत

पूर्वप्रधानन्यायाधीश चोलेन्द्र शमशेर जबरालाई सुरक्षा खतराको कारण देखाउँदै प्रहरी नियन्त्रणमा लिइएको घटनाप्रति न्यायाधीश समाज, नेपालले गम्भीर ध्यानाकर्षण गराउँदै कडा आपत्ति जनाएको छ । समाजले उक्त कदम अस्वाभाविक, गैरकानुनी र नियतमाथि शंका उत्पन्न गराउने खालको रहेको ठहर गरेको छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

गरिएको कारवाही लोकतन्त्रमा अस्वीकार्य छ,' अदालतका प्रवक्ता एवं सहरजिष्ट्रार अर्जुनप्रसाद कोइरालाले सोमबार जारी गरेको प्रेस विज्ञप्तिमा भनिएको छ, 'नेपालको संविधानले स्वतन्त्र, निष्पक्ष र सक्षम न्यायपालिकालाई लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीको आधारभूत

स्तम्भका रूपमा स्वीकार गरेको छ । पूर्वप्रधानन्यायाधीश, पूर्वन्यायाधीश तथा वरिष्ठवाला न्यायाधीश एवं न्यायिक जनशक्ति स्वतन्त्र न्यायपालिकाको अभिन्न अंग भएकाले उनीहरूप्रति गरिने व्यवहार सदैव संवेदनशील हुनुपर्ने सर्वोच्चको ठहर छ ।

विज्ञप्तिमा भनिएको छ, 'प्रत्येक नेपाली नागरिकको वैयक्तिक स्वतन्त्रता र सम्मानपूर्वक वाचन पाउने मौलिक हकको संरक्षणका लागि कानुनले तोकेको उचित प्रक्रिया अपनाएरमात्र नियन्त्रणमा लिन सकिन्छ । कानुनी प्रक्रिया पूरा नगरी गरिने यस्ता स्वेच्छाचारी कामकारवाहीलाई लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीले स्वीकार गर्न सक्दैन ।'

सर्वोच्च अदालतले कुनै पनि पूर्वपदाधिकारीसँग जोडेर न्याय सम्पादनका कामकारवाहीलाई चित्रण वा सम्प्रेषण नगर्न सक्छ सबै पक्षसँग आग्रह गरेको छ । साथै, न्यायपालिकाबाट हुने कुनै पनि न्याय सम्पादनमा बाह्य वा आन्तरिक कुनै पनि प्रकारको प्रभावलाई किञ्चित पनि स्थान नदिइने प्रतिबद्धतासमेत व्यक्त गरिएको छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

कांग्रेस सभापतिमा गगनसँग किशोरसिंहको टक्कर

महामन्त्रीका आकांक्षी आधा दर्जनभन्दा बढी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाली कांग्रेसको १५औं महाधिवेशनमा सभापति पदमा गगन थापाविरुद्ध किशोरसिंह राठौरले उम्मेदवारी दिने बताएका छन् । विशेष महाधिवेशनबाट सभापति बनेका गगनविरुद्ध देउवा समूह छाडेर आएको राठौरले सभापतिमा उम्मेदवारी दिने बताएका हुन् ।

'म सभापतिमा उम्मेदवारी दिन्छु । क्षेत्रीय अधिवेशन सकेपछि उम्मेदवारी घोषणा गर्छु,' नेता राठौरले भने । राठौर १४औं महाधिवेशनमा शेरबहादुर देउवा प्यानलबाट सहमहामन्त्री जितेका नेता हुन् ।

देउवा समूह मांसरमा समानान्तर महाधिवेशनको तयारी गर्दैगर्दा राठौर भने गगनलाई सभापति स्वीकारेर संस्थापन पक्षतिरै खुलेका छन् । सदस्यता अध्यावधिक नगर्ने देउवा समूहको अडानमा असन्तुष्टि जनाउँदै सदस्यता अध्यावधिक गरेर गगनतिर लागेका थिए ।

कांग्रेस उपसभापति विश्वप्रकाश शर्माले भने १५औं महाधिवेशनमा गगनको विकल्प नभएको बताएका छन् । 'आउँदो निर्वाचनमा पनि फेरि कांग्रेसको तर्फबाट प्रधानमन्त्रीको क्याण्डिडेट गगन थापा हो । १५औं महाधिवेशन जुट्दै गर्दा गगन थापालाई सभापति बनाएर उच्च मनोबलका साथ अधि बढ्नुपर्छ,' शर्माले भने ।

महामन्त्रीमा उदयशमशेर र जैनसिंह महारलाई अधि बढाउने गगनको तयारी

असोज १६ गते काठमाडौंका खुलामञ्चमा उद्घाटन गर्ने तयारी गरेको महाधिवेशनमा महामन्त्रीको आकांक्षीको ओइरो लागेको छ । दुई महामन्त्रीका लागि हुने निर्वाचनमा आठ जनाले चाहना देखाइसकेका छन् ।

केन्द्रीय सदस्य नैनसिंह महार, लुम्बिनी प्रदेश सभापति अमरसिंह पुन, महामन्त्रीद्वय प्रदीप पौडेल र गुरुराज घिमिरे, सहमहामन्त्री उदयशमशेर राणा, प्रवक्ता देवराज चालिसे, राष्ट्रिय सभा सदस्य रञ्जित कर्ण र केन्द्रीय सदस्य मधु आचार्यले महामन्त्रीमा उम्मेदवारी दिने तयारी गरेका छन् ।

म सभापतिमा उम्मेदवारी दिन्छु । क्षेत्रीय अधिवेशन सम्पन्न सकेपछि उम्मेदवारी घोषणा गर्छु ।

किशोरसिंह राठौर
नेता, नेपाली कांग्रेस

आउँदो निर्वाचनमा फेरि पनि कांग्रेसको तर्फबाट प्रधानमन्त्रीको क्याण्डिडेट गगन थापा हो । १५औं महाधिवेशनमा जुट्दै गर्दा गगन थापालाई सभापति बनाएर उच्च मनोबलका साथ अधि बढ्नुपर्छ ।

विश्वप्रकाश शर्मा
उपसभापति, नेपाली कांग्रेस

महर कांग्रेसको भ्रातृ संस्था नेपाल विद्यार्थी संघको अध्यक्ष बनेर आफ्नो कार्यकाल र पार्टीले दुई पटक थपेको समयमा पनि महाधिवेशन गर्न नसकेपछि हटाइएका थिए । त्यसपछि १४औं महाधिवेशनमा कांग्रेस केन्द्रीय सदस्यमा निर्वाचित भएका महर गत पुसमा सम्पन्न विशेष महाधिवेशनको विपक्षमा लागेका थिए ।

महाधिवेशन सार्ने तयारी

अविरल वर्षासँगै जनजीवन प्रभावित भएको भन्दै कांग्रेसले महाधिवेशन सार्ने तयारी गरेको छ । असोज ८ गतेदेखि ११ गतेसम्म परेको अविरल वर्षाका कारण विभिन्न स्थानमा बाढीपहिरोले गर्दा सडक र पुलहरू भत्केका तथा काठमाडौं आउनका लागि पनि समस्या देखिएको छ । जसकारण महाधिवेशन केही दिन सार्ने तयारी गरेको कांग्रेस प्रवक्ता देवराज चालिसे बताउँछन् ।

'प्राकृतिक विपत्तिका कारण महाधिवेशन स्थलसम्म आउने सडक पुलहरू भत्केका छन् । क्षेत्रीय अधिवेशन गर्न कठिनाइ भइरहेको छ, त्यसैले केही दिन पर सार्ने कि भन्ने कुराकानी भइरहेको छ,' प्रवक्ता चालिसेले भने । यसबारे आज निर्णय हुनसक्ने चालिसेले बताए ।

फागुन २१ को निर्वाचनमा महर देउवाको गृह जिल्ला डडेल्धुराबाट चुनाव लडेका थिए ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

'हाइब्रिड मोडल'मा सञ्चालन गर्ने गरी अभिमुखीकरण तालिमको पाठ्यक्रम परिमार्जन गरिँदै

ममता थापा

काठमाडौं- पूर्वस्थान अभिमुखीकरण तालिम (पिडिओटी)लाई 'हाइब्रिड मोडल' मा सञ्चालन गर्ने गरी पाठ्यक्रम परिमार्जनको काम अधि बढेको छ । वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकलाई दिइने उक्त तालिमलाई समयानुकूल बनाउँदै अनलाइन र भौतिक दुवै माध्यमबाट सञ्चालन गर्ने तयारी गरिएको वैदेशिक रोजगार बोर्डले जानकारी दिएको छ ।

बोर्डले पिडिओटीका साथै प्रशिक्षकको प्रशिक्षण (टिओटी) र तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक म्यानुअलसमेत पुनः तयार गर्ने प्रक्रिया अधि बढाएको जनाएको छ । पाठ्यक्रम परिमार्जनका लागि दुर्गादत्त पनेरु प्रमुख विज्ञ रहने र अन्य चार जना विषयविज्ञ रहनेगरी पाँच सदस्यीय टोली गठन गरिएको बोर्डकी निर्देशक कविता फुयाँलले बताइन् ।

निर्देशक फुयाँलका अनुसार उक्त टोलीले चालु आर्थिक वर्ष २०८३/८४ भित्र पिडिओटी, टिओटी र तालिम म्यानुअल तयार गर्नुपर्ने छ । नयाँ पाठ्यक्रममा के-के विषय समावेश गर्ने भन्ने विषयमा सरोकारवालासँग छलफलसमेत सुरु भइसकेको छ ।

प्रतीकाल्मक तस्विर

विज्ञ टोलीले सोमबार पहिलोपटक सरोकारवालासँग अनलाइन र भौतिक दुवै माध्यमबाट छलफल गरेको जनाइएको छ ।

तालिमलाई तत्काली पूर्णरूपमा अनलाइनमा लैजाने अवस्था नरहेको भन्दै बोर्डले हाइब्रिड मोडल अपनाउने तयारी गरेको छ ।

निवर्तमान युवा, श्रम तथा रोजगारमन्त्री दिपककुमार साहले शासकीय सुधारका १०० बुँदे कार्यसूचीअन्तर्गत १०० दिनभित्र

पिडिओटीलाई पूर्णरूपमा अनलाइन प्रणालीमा लैजान निर्देशन दिए पनि त्यसबेला बोर्डमा पर्याप्त बजेट नभएर काम अधि बढेको थिएन । साथै, तालिमलाई अहिले नै पूर्णरूपमा डिजिटल बनाउँदा सबै श्रमिकका लागि प्रभावकारी नहुने भन्दै विरोधसमेत भएको थियो ।

अहिले भौतिक कक्षमा उपस्थित हुन नसकेको श्रमिकले अनलाइनबाटै तालिम लिन सक्ने र अनलाइन माध्यम प्रयोग गर्न समस्या हुनेहरू भौतिक

कक्षमा उपस्थित हुनेगरी पाठ्यक्रम बनाउन लागिएको जनाइएको छ । 'अहिले नै पूर्ण डिजिटल बनाउन आवश्यक पूर्वाधार र त्यो अनुसारको जनशक्ति पनि तयार छैन,' फुयाँलले भनिन्, 'त्यसैले तत्कालका लागि दुवै मोडल आवश्यक छ । दीर्घकालमा भने पूर्ण अनलाइनमा जाने योजना हो ।'

अभिमुखीकरणले रोजगारीमा जाने श्रमिकलाई गन्तव्य मुलुकमा गएर गर्नुपर्ने काम, त्यहाँको नियम, कानून, परिवेश, संस्कृतिलागायतका जानकारी

अहिले नै पूर्ण डिजिटल बनाउन आवश्यक पूर्वाधार र त्यो अनुसारको जनशक्ति पनि तयार छैन । त्यसैले तत्कालका लागि दुवै मोडल आवश्यक छ । दीर्घकालमा भने पूर्ण अनलाइनमा जाने योजना हो ।

कविता फुयाँल
निर्देशक, वैदेशिक रोजगार बोर्ड

दिन्छ । पछिल्लो समय वैदेशिक रोजगारीको स्वरूप र श्रम गन्तव्यहरू परिवर्तन भइरहेका बेला वर्षौं अधि बनेको पाठ्यक्रमले श्रमिकलाई आवश्यक जानकारी दिन नसकेको बताइन्छ । प्रभावकारी अभिमुखीकरण नपाउँदा रोजगारीमा गएका श्रमिकहरू विभिन्न समस्यामा पर्दै आएका छन् । यसलाई मध्यनजर गर्दै बोर्डले पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्न लागेको हो ।

हालको बर्दलिंदो श्रमबजार, गन्तव्य मुलुकका कानून, डिजिटल ठगी, प्रविधिको प्रयोग, मानसिक स्वास्थ्यजस्ता विषय पाठ्यक्रममा थप गरिने जनाइएको छ ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

भिसा आवेदनमा देखिएको समस्याबारे संघले गरायो सरोकारवालाको ध्यानाकर्षण

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघले राहदानी विभागका महानिर्देशकसँग पिबी सिरियलका राहदानी प्रयोग गर्ने श्रमिकको भिसा आवेदनमा देखिएको समस्या समाधानका लागि पहल गर्न आग्रह गरेको छ ।

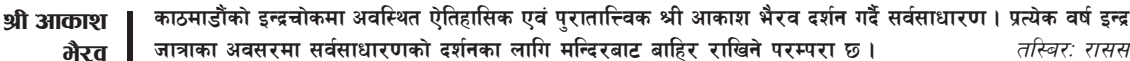
सोमबार संघका अध्यक्ष डिकबहादुर खत्री नेतृत्वको प्रतिनिधिमण्डलले वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपाली श्रमिकले प्रयोग गर्ने राहदानी र राष्ट्रिय परिचयपत्रको विवरण सम्बन्धित अनलाइन प्रणालीमा नदेखिँदा भिसा तथा श्रम स्वीकृति प्रक्रियामा समस्या देखिएको भन्दै महानिर्देशक दीपक विकसँग भेट गरी ध्यानाकर्षण गराएको हो ।

सम्बन्धित मुलुकको अध्यागमन प्रणालीमा त्यस्ता राहदानीको विवरण अनलाइनमा नदेखिँदा भिसा आवेदन अस्वीकृत हुने गरेको संघले जनाएको छ । राहदानी विभागले समस्या समाधानका लागि आवश्यक प्राविधिक पहल गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको संघका

महासचिव हरिवहादुर ङांगीले बताए ।

यस्तै, संघले राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागका महानिर्देशक कृष्ण पौडेलसँग पनि भेट गरी २०८२ चैतदेखि जारी राष्ट्रिय परिचयपत्रका नम्बर अनलाइन प्रणालीमा नदेखिएको विषय राखेको छ । यसको प्रत्यक्ष असर वैदेशिक रोजगार विभागको फेम्स प्रणालीमा श्रमिकको बायोमेट्रिक प्रमाणीकरण, अन्तिम श्रम स्वीकृति र अभिमुखीकरण प्रक्रियामा परेको संघले जनाएको छ । राष्ट्रिय परिचयपत्रको भने नयाँ विवरण अनलाइन प्रणालीमा राख्ने काम भइरहेकाले समस्या समाधानका लागि केही समय लाग्ने विभागले जनाएको छ ।

यसबीचमा वैकल्पिक माध्यमबाट अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने तथा अन्तिम श्रम स्वीकृतिका लागि राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागबाट वैदेशिक रोजगार विभागलाई पत्राचार गर्ने प्रतिबद्धता महानिर्देशक पौडेलले व्यक्त गरेको महासचिव ङांगीले बताए ।

तथा सम्भावित जोखिमको
पूर्वमूल्यांकन, वैकल्पिक मार्गको
तयारी, सवारीसाधनको प्राविधिक
परीक्षण, चालकको पर्याप्त
विश्राम तथा गति नियन्त्रण
सुनिश्चित गर्न समितिले
सरोकार निकायको ध्यानाकर्षण
गराएको छ ।

पुनी : Abdullah Faleh Masoud पुर् लीपुर् मिति : २०२३/०४/०८			
मास संख्या	मासिका	मासिक तलब	मे
1	0	SR 1800	७३.३
कार्यालय लक्षितपुरमा मिति : २०७३ असोज २३			
१) चिपचिपको बिलमा ६०००००	२) बिलमा ६०००००	३) बिलमा ६०००००	४) बिलमा ६०००००
५) चिपचिपको बिलमा ६०००००	६) चिपचिपको बिलमा ६०००००	७) चिपचिपको बिलमा ६०००००	८) चिपचिपको बिलमा ६०००००

संचालक समितिको आज्ञाले,
कम्पनि सचिव

साथे, समितिको कार्यदेशमा हिमालमा जलवायु परिवर्तनको प्रभावको अध्ययन, जलवायु परिवर्तनसँगको सम्भावित सम्बन्ध, सीमापार जलाधारको प्रभाव तथा तल्लो तराई क्षेत्रमा परेको असरको समीक्षा गर्ने पनि कार्यदेश दिइएको छ। समितिले खोज, उद्धार, राहत तथा पुनःस्थापनाका सम्बन्धमा पनि आवश्यक अनुगमन तथा कार्य गर्ने छ। समितिले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्वचेतावनी प्रणालीका सम्बन्धमा अध्ययन गरेर आवश्यक सम्भावहरू प्रस्तुत गर्ने छ।

काफ़्लेले बताए । यात्रुको सुरक्षालाई प्राथमिकतामा राख्दै उपत्यकाका विभिन्न स्थानमा यात्रु सहायताकक्ष स्थापना

चाडपर्वका समयमा मठमन्दिरमा दर्शनार्थीको भीड बढ्ने भएकाले ती स्थानमा पार्किङ व्यवस्थापनका लागि समेत ट्राफिक प्रहरी परिचालन गरिने छ ।

[illegible]

Information provided by the Department of Employment [DOE] & Consult with agency for visa confirmation that is issued under your name 2. Keep the contact details and location of Diplomatic Mission in the country you are going for employment. You will need to provide an easy-to-reach contact if you get in trouble 3. Be clear on the services, facilities and salary that is mentioned in this advertisement 4. Before signing any contract, go through it carefully. It should agree with what was said in the advertisement. If you do not understand the contract only after reading the details regarding the country, company, facilities, services, terms and conditions mentioned in the advertisement thoroughly and keep a copy of the same 6.While going abroad use International Airport of Nepal or else you might be delayed 7.If you want to know more details regarding this advertisement please contact Department of Foreign Employment[DOFE], Tachal.

 VISION & VALUE	VISION & VALUE OVERSEAS PVT. LTD. Dhagahi Marg, Basundahara, Kathmandu, Nepal / Tel: +977 4337 9749 / 43791662 / 43379450. Tribhuban Sen Mobile No. 977 96593535, E-mail : nepal@vrnpnepal.com URL: www.vrnpnepal.com	भम रानजान न ८२२ ९१ ०५०
--	--	---

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

कानुनी शासनको उपहास

नेपालको संविधानले प्रत्येक नागरिकको वैयक्तिक स्वतन्त्रता, सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने अधिकार र कानुनको उचित प्रक्रियालाई मौलिक हकका रूपमा ग्यारेण्टी गरेको छ । राज्यका निकायहरूले गर्ने हरेक कदम कानुनको दायराभित्र, पारदर्शी र न्यायसंगत हुनुपर्छ भन्ने मान्यता नै लोकतान्त्रिक प्रणाली र कानुनी शासनको आधारस्तम्भ हो । तर, हालै पूर्वप्रधानन्यायाधीश चोलेन्द्र शमशेर जबरालाई मध्यराति बिनाकुनै पुर्जी, बिनाज्ञानकारी निवासबाटै नियन्त्रणमा लिई करिब १० घण्टा काठमाडौँ उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालयमा राखिएको घटनाले राज्य सत्ताको स्वेच्छाचारी चरित्रलाई उदांगो पारिदिएको छ । यो कदम केवल एक व्यक्तिमाथिको थिचोमिचोमात्र नभई, समग्र न्यायपालिका र विधिको शासनमाथिको गम्भीर प्रहार हो ।

‘सुरक्षा श्रेट’को बहाना बनाएर नेपाल प्रहरीले पूर्वप्रधानन्यायाधीशलाई मध्यराति २ बजे अपराध अनुसन्धान कार्यालय पुर्‍याउनु र त्यहाँ परिवार तथा राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगको टोलीलाई समेत भेट्न नदिनु आफैँमा नियतमाथि प्रश्न उठाउने विषय हो । यदि वास्तवमै कुनै सुरक्षा खतरा थियो भने राज्यको दायित्व उनलाई निवासमै थप सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने वा उनको सहमतिमा सुरक्षित स्थानमा सार्ने हुनुपर्थ्यो । सुरक्षा खतराको कारण देखाएर सोभै अपराध अनुसन्धान कार्यालयको हिरासतसरह राखिनु र खतरा पुर्‍याउने पक्षबारे कुनै जानकारी सार्वजनिक नगर्नुले प्रहरीको दाबीलाई पत्‍याउन सकिने आधार दिँदैन । यस्तो अपारदर्शी र असंवैधानिक व्यवहारले राज्य संयन्त्रको असक्षमता र प्रतिशोधात्मक सोचलाई उजागर गरेको छ ।

यस घटनाप्रति सर्वोच्च अदालतको आकस्मिक पूर्ण बैठक र न्यायाधीश समाज, नेपालले जनाएको कडा अपाति पूर्णतः जायज छ । सर्वोच्च अदालतले स्पष्टरूपमा भनेको छ कि कानुनी प्रक्रिया तपुर्‍याई गरिएको कारबाही लोकतन्त्रमा स्वीकार्य हुँदैन । न्यायपालिकाका पूर्वप्रमुख तथा बहालवाला सदस्यहरूप्रति गरिने व्यवहार सदैव संवेदनशील र कानुनसम्मत हुनुपर्छ । यदि सर्वोच्च अदालतका पूर्वप्रधानन्यायाधीशजस्तो सम्मानित र उच्च पदस्थ व्यक्तित्व आफ्नै घरमा सुरक्षित रहन सक्दैनन् र मध्यराति बिनापुर्जी नियन्त्रणमा लिइन्छन् भने भोलि सामान्य नागरिकको वैयक्तिक स्वतन्त्रताको रक्षा कसरी होला ? यस घटनाले आमनागरिकमा पनि राज्यको स्वेच्छाचरिताप्रति गम्भीर भय र त्रास उत्पन्न गराएको छ ।

राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगलेसमेत आफ्नो अनुगमन टोलीलाई भेट्न नदिइएकोमा आपत्ति जनाउँदै जिम्मेवार प्रहरी अधिकारीलाई बयानका लागि बोलाउनुले स्थिति कति गम्भीर छ भन्ने पुष्टि गर्छ । मानवअधिकारको संरक्षण र संवैधानिक हकको पालना गराउनुपर्ने प्रहरी प्रशासन आफैँ मानवअधिकार हननको भागीदार बन्नु अत्यन्तै दुःखद् र चिन्ताजनक विषय हो । संसदमा प्रतिपक्षी दलहरूले यस कदमको विरोध गरिरहँदा र सत्तापक्ष मौन बसिरहँदा सरकारको नियतमाथि भनै ठूलो शंका उब्जिएको छ ।

लोकतान्त्रिक शासन प्रणालीमा सरकार वा त्यसका निकायहरू कानुनभन्दा माथि हुन सक्दैनन् । मनलागी ढंगले पक्राउ गर्ने, बिनापुर्जी नियन्त्रणमा लिने र ‘सुरक्षा’ को नाममा व्यक्तिको स्वतन्त्रता हनन गर्ने छुट कसैलाई छैन । कानुनी प्रक्रियाको उल्लंघन गरेर चलाइने शासनले लोकतन्त्रलाई बलियो होइन, निरंकुशतातर्फ धकेल्छ । तसर्थ, कानुनी प्रक्रियाविना कुनै पनि नागरिकलाई पक्राउ वा नियन्त्रणमा लिने कार्य तत्काल रोक्न र विधिको शासनको पूर्णपालना गर्न सरकारलाई सचेत गराइन्छ ।

अ्रम सरोकार

नेपालमा पैसा पठाउँदा

ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

विदेशमा कमाएको पैसा सुरक्षितसँग घरमा पठाउनु उत्तिकै आवश्यक छ । अवैधानिक माध्यमबाट पठाउँदा ठगीमा परिने सम्भावना हुन्छ । विदेशबाट नेपालमा आफ्ना आफन्तलाई पैसा पठाउन बैंक खाता वा रेमिटचान्स कम्पनीहरूको प्रयोग गर्न सकिन्छ । अफ रेमिटचान्सबाट पठाउन तुलनात्मकरूपमा सस्तो, सहज र भरपर्दो हुन्छ । वैधानिक माध्यमबाट रेमिटचान्स पठाउनेलाई सरकारले विभिन्न सुविधासमेत दिएको छ ।

नेपालमा पैसा पठाउन विभिन्न रेमिटचान्स कम्पनीहरूले सेवा दिँदै आइरहेका छन् । आफू कार्यरत देशबाट कून-कून रेमिटचान्स कम्पनीले नेपालमा पैसा पठाउन काम गरिरहेका छन् भन्ने बुझ्नुपर्छ । अफ यसमा बुझ्न के जरुरी छ भने ती रेमिटचान्स कम्पनी नेपालमा रेमिटचान्स कारोबार गर्न अनुमति प्राप्त कम्पनी हो कि होइन । कतिपय अनुमति नलिई सञ्चालन गरिएको कम्पनीले कम सेवा शुल्क र बढी विनिमय दरमा पठाइदिने प्रलोभनमा पारेर ठगी गर्न सक्छन् । यसमा सचेतता अपनाउन जरुरी छ ।

रेमिटचान्स पठाउँदा पूर्ण विवरणसहित रकम पठाएको भौचर लिन अनिवार्य हुन्छ । त्यस्तो भौचर सुरक्षित राख्नुपर्छ । केही कारण नेपालमा पाउनुपर्ने व्यक्तिले नपाएको खण्डमा उक्त भौचरमार्फत दावी गर्न सकिन्छ । यसका अलावा नेपालमा आउँदा सरकारले दिएका विभिन्न सेवा लिनका लागि पनि यस्तो भौचर आवश्यक पर्दछ ।

विदेशमा रहेका बैंक खातामार्फत पनि पैसा पठाउन सकिन्छ । यसका लागि पैसा पठाउने र प्राप्त गर्ने दुवै व्यक्तिको बैंक खाता हुनुपर्छ र बैंकको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जाल हुन पनि जरुरी हुन्छ । पैसा पठाउने व्यक्तिले पैसा प्राप्त गर्ने व्यक्तिको बैंकको नाम, खाता नम्बर र बैंकको एक अन्तर्राष्ट्रिय कोड जसलाई ‘स्विफ्ट कोड’ भनिन्छ, यी जानकारीहरू बैंकमा उपलब्ध गराएपछि इच्छाइएको व्यक्तिको खातामा रकम पुग्ने छ । यो माध्यमबाट पैसा पठाउन साधारणतया रेमिटचान्सभन्दा महँगो पर्छ ।

पैसा पठाउने क्रममा अनौपचारिक र गैरकानुनी माध्यमहरू पनि भेटिन्छन् । यस्ता संयन्त्रमा आफूले पठाएको पैसाको कूने ग्यारेन्टी नहुने हुनाले पैसा डुब्ने जोखिम धेरै हुन्छ । त्यसैले हण्डीलगायत अवैधानिक च्यानल र व्यक्तिगत माध्यमबाट कहिल्यै पनि पैसा पठाउनु हुँदैन । यसरी अवैधानिक च्यानलबाट पैसा पठाउँदा भोलि नेपालमा आएपछि पनि समस्या हुनसक्छ । त्यसैले सधै नेपाल राष्ट्र बैंकबाट अनुमतिप्राप्त रेमिटचान्स कम्पनी र तिनका आधिकारिक एजेन्टमार्फत वा बैंकिङ च्यानलमार्फत मात्रै पैसा पठाउने गर्नुपर्छ ।

□ मनोहर कार्की

अ रपर्दो सेवान्य उद्योगका रूपमा विगतको लामो समयदेखि पर्यटन क्षेत्रले छाप छोड्न सकेको छ । विदेशी मुद्रा आर्जन र रोजगारी सिर्जनाका हिसाबले पर्यटन क्षेत्रको योगदान उल्लेख्य रही आएको छ । सहर्देखि दूरदराजका बस्तीसम्म पर्यटन र पर्यटकीय वातावरण विस्तार हुन सकेमा पर्यटन उद्योगलाई आर्थिक सबलीकरण तथा रोजगारीको भरपर्दो व्यवसायको रूपमा विकास गर्न सकिन्छ । पर्यटन उद्योगलाई प्रमुख उद्योगका रूपमा संस्थागत विकासका लागि सरकारले चालेका नीतिगत कार्यक्रममा थप पुष्टपोषण र सहकार्यको आवश्यकता छ । जसमा निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रको सक्रियता र सहकार्यले महत्त्व राख्दछ । सरकारले यस वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा पनि पर्यटन क्षेत्रलाई महत्त्व दिएर यसको दीर्घकालीन विकासका लागि साभेदारी विकासका अवधारणालाई अघि सारेको छ ।

हालै भोटकोशी नदीमा आएको विनाशकारी बाढीका कारण अपार जनघनको क्षति हुनपुग्यो । चौध सयभन्दा बढी जनताको अनाहकमा बाढीका कारण ज्यान गयो । छ हजारभन्दा बढी बेपत्ता छन् । खोजी उद्धार र राहतका प्रयास जारी छ । नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरीको सयुक्त प्रयास निरन्तर जारी छ । यो विनाशकारी बाढीका कारण पर्यटन क्षेत्रमा अकल्पनीयरूपमा अवैको क्षति पुगेको छ । पर्यटन क्षेत्र थिलथिलो छ । उठन कयौँ वर्ष लाग्छ । जेन-जी आन्दोलनका क्रममा संरचनागत क्षतिका कारण पर्यटनक्षेत्र पनि अछुत्तो रहन सकेनन् । होटल तथा पर्यटकीय आतिथ्यता प्रदान गर्ने दर्जनौँ संरचनाको क्षति हुनु दुखद् तथा खेदजनक छ ।

सेवाप्रदायक तथा आतिथ्यता प्रदान गर्ने उद्योगलाई शान्ति क्षेत्रका रूपमा स्थापित गरेर

नेपालको पर्यटन क्षेत्रमा बेला बेलामा पर्न जाने राजनीतिक तथा हिंसात्मक र उत्तेजक गतिविधिबाट टाढा राख्नु न्यायसंगत रहला । यसमा सबैको इमान्दारिता र नैतिक दायित्व पनि रहन्छ । आशा गरी भोलिका दिनमा र सबै याममा विदेशी पर्यटकको ओइरो लागिरहोस् ।

सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा

पर्यटनक्षेत्रको बहुआयामिक विकास र परिर्लाक्षित कार्यक्रमलाई दिगो पर्यटन विकासका उद्देश्य निर्धारण गर्ने दिशामा परिणाममुखी हुने अपेक्षा गर्न सकिन्छ । मुख्यतः चारवटा बुँदामा पर्यटनसम्बन्धी सरकारका नीति तथा कार्यक्रम निर्धारण गरिएको छ । पर्यटनसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रममा नेपालको प्राकृतिक, सांस्कृतिक, आर्थिक सबलीकरणसँग जोड्ने । दिगो, पर्यावरण तथा वातावरणमैत्री पर्यटन प्रवर्द्धनलाई नीति कार्यक्रममा प्रार्थमिकीकरण गरिनु । योजनाबद्ध विकास र समुदाय केन्द्रित पर्यटन विकासका कार्यक्रमलाई अघि बढाउनु जरुरी देखिन्छ । नेपालका ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्त्वका धरोहरहरूलाई विश्व सम्पदा सूचीमा राख्न पहललाई निरन्तरता दिँदै थप यस्ता धरोहरहरूलाई सूचीकृतका लागि पहलले तदारुकता पाओस् । नेपालको हवाई सेवा तथा नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको प्रभावकारी नियमन तथा व्यवस्थापकीय सबलीकरणका लागि समयानुकूल ऐन निर्माण र परिमार्जनमा सरकारले प्राथमिकताका साथ कार्यपद्धतिलाई अवलम्बन गर्ने नीतिगत घोषणा भएअनुसार यसको कार्यान्वयन पक्षलाई तदारुकताका साथ कार्यक्षेत्रमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ ।

पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि एकीकृत र सघन रणनीतिक कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्न सिकिएको खण्डमा सरकारका घोषित नीति कार्यक्रमले मूर्तता पाउला । यसका लागि पर्यटन, कृषि तथा पर्यावरणीय पक्षका आर्थिक उद्यमशीलता, रोजगारी प्रवर्द्धनका कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याउनुपर्दछ । साथै, पर्यटनलाई भरपर्दो सेवा उद्योग वा व्यवसायका मान्यता दिने वातावरण हुनुपर्‍यो । स्थानीय कृषि, पशुपालन, वनपेदावर र पर्यापर्यटनलाई रोजगारी र व्यावसायिक वातावरणसँग जोड्ने कार्यकलापले निरन्तरता पाउनु पर्‍यो । ग्रामीण घरवास कार्यक्रम, सांस्कृतिक धार्मिक क्षेत्रका पर्यटकीय गन्तव्यको थप आकर्षक बनाउने दिशामा ध्यान पुर्‍नुपर्‍यो । यसका साथै नेपालको हवाई क्षेत्रको सुरक्षाको प्रत्याभूतिले

अन्तर्राष्ट्रिय मान्यताको प्रत्याभूति पाउने दिशामा सब्दो छिटो टुंग्याउनुपर्‍यो ।

पछिल्लो तथ्यांकलाई केलाउने हो भने पनि भारत, अमेरिका, चीन, बंगलादेश, अस्ट्रेलिया तथा जर्मनीबाट क्रमागतरूपमा बढी पर्यटक नेपाल भ्रमणमा आएका छन् । विगतका केही वर्षको पर्यटकीय आगमनको तथ्यांकलाई विश्लेषण गरिएको खण्डमा नेपाल आउने पर्यटकहरूमा चिनियाँ, भारतीय, मलेसिया, सिंगापुर तथा खाडी मुलुकका पर्यटकहरूको आवागमन तथा उनीहरूको सेवा सुविधामा पुर्‍याउन सकिएको पर्यटकीय सेवाले नेपालको पर्यटकीय क्षेत्रको आर्थिक लाभका क्षेत्रमा निकै योगदान दिँदै आएको छ । सन्दर्भमा अबको दिनमा चिनियाँ तथा दक्षिणपूर्वी एसियाली मुलुकका पर्यटकको आकर्षणमा थप ऊर्जा दिने सवालमा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायको गम्भीर ध्यानाकर्षण हुनु आवश्यक छ । अबको कार्यगत आवश्यकता भनेको ‘सबै समय, सबै याम पर्यटन सेवा’ मान्यताका आधारमा पर्यटन प्रवर्द्धन र पर्यटकीय सेवाको कार्यकलापहरू अझ विस्तार गर्न सकिएमा पर्यटन क्षेत्रको आशाका बुँदाहरू सिञ्चन गर्न सकिन्थ्यो कि ?

पर्यटन प्रवर्द्धन र समयानुकूल विकासका सवालमा विभिन्न मुलुकमा भए गरिएका प्रयासलाई उदाहरणीय कार्यका रूपमा लिने बानीको थालनी हामीले कहिले गर्ने ? उदाहरणका रूपमा सन् ८० को दशकमा दुई दशकभन्दा बढी गृहयुद्धको भयावह अवस्थाबाट गुर्जिएको क्याम्बोडियाले पछिल्ला समयमा राजनीतिक स्थिरता, योजनाबद्ध पर्यटन प्रवर्द्धन र विकासका रणनीतिक कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका कारण पर्यटन क्षेत्रमा आश्चर्यजनक फड्को मारेको छ । प्रतिवर्ष लाखौँको सङ्ख्यामा विदेशी पर्यटकले भ्रमण गर्ने तथा ती पर्यटकको कुशलतापूर्वक आतिथ्यता प्रदान गर्न सकेको छ । यसका साथै पर्यटन गन्तव्यका दृष्टिकोणले निकै फड्को मारिसकेका दक्षिणपूर्वी एसियाली मुलुकहरू थाइल्याण्ड, इण्डोनेसिया, मलेसिया तथा सिंगापुरमा पर्यटन विकासले उत्कृटता हासिल गर्न सकेको छ ।

छिमेकी चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतले विगतका केही वर्षदेखि गुणात्मक र परिणाममुखी पर्यटकीय विकासमा छलाड मारेको छ । गुणस्तरीय पर्यटकको आतिथ्यता प्रदान गर्ने सवालमा नजिकको सार्क मुलुक भुटानको बजारीकरण र पर्यटकीय चलायमानताका असल अभ्यासबाट नेपालका पर्यटन व्यवसायीले

निकै सिक्न सकिन्छ । विशेषतः पर्यापर्यटन, वातावरणीय मैत्री पर्यटन र धार्मिक पर्यटन (बौद्ध धार्मिकक्षेत्र) का आकर्षक पर्यटकीय प्याकेजबाट नेपाली पर्यटनक्षेत्र र व्यवसायीका लागि निकै ग्रहण गर्ने पाटाहरू छन् । जहाँ सरकारी पर्यटन नीतिले पनि निकै सरहानीय कार्य गरेको छ । छिमेकी र आसपासका क्षेत्रका मुलुकले गरेका असल अभ्यासको सिको हामीले पनि गर्ने र हाम्रा मौलिक पर्यटकीय गन्तव्यको बजारीकरण र गुणस्तरीय सेवा दिने दिशामा क्रियाकलाप र भोगाइ एकलव्य दृष्टि हुनुपर्छ ।

एकीकृत ग्रामीण पर्यटन विकासका कार्यक्रमलाई समन्वयात्मक ढंगबाट अघि बढाउने दिशामा ठोस पहल गरिनु सान्दर्भिक रहला । ग्रामीण पर्यटन प्रवर्द्धन तथा कृषि उत्पादन र कृषिजन्य उद्यमशीलता विकासका कार्यक्रमहरूलाई साथसाथ अघि बढाऔँ । पछिल्लो समयमा घरवास ग्रामीण पर्यटनको विकास र विस्तारले केही संस्थागत पाइला चालेको सन्दर्भमा ग्रामीण पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि अझ प्रभावकारी पर्यटकमैत्री वातावरण निर्माणका दिशामा पहलकदमी आवश्यक छ । पर्यापर्यटकीय गन्तव्यस्थलमा पर्यटकका सेवा र आतिथ्यतामा स्थानीय ग्रामीण जनताले तत्तअनुकूल पर्यटकमैत्री सेवा दिने दिशामा सचेत र इमान्दारिता देखाउं । साथै, सेवासुविधा र पर्यटकले सन्तोषको आत्मबोध गर्ने वातावरण आधारभूत अधिकार भइसक्यो भन्ने चिन्तनलाई सोचौँ र मनन गरौँ ।

पर्यटकीय गाउँहरूमा स्थानीय जनताकै घरआँगनमा आतिथ्य सत्कारलाई आकर्षक प्याकेजका साथ लिन सकिन्छ । हामीले थालनी पनि निकै पहिले गर्‍यो । तर सन्तोषजनक परिणाम पाउन सिकिएको छैन । सिकौँ र अघि बढौँ । घरवास पर्यटनका दृष्टिकोणले दक्षिण एसियाकै नमूना लमजुङको घलेगाउँ, स्याङ्जाको सिरुवारी, म्याग्दीको पुनहिललगायत अन्त्यपूर्ण पदमार्ग सर्किटका विभिन्न बस्तीहरू अनि सगरमाथा बेसक्याम्प तथा लाङटाङ पदयात्रा पर्यटनलगायतका क्षेत्रमा प्रवर्द्धनका आयामलाई अझ फराकिलो गर्न सकिएको खण्डमा राम्रो हुने थियो ।

नेपालको पर्यटन क्षेत्रको नवप्रवर्द्धन र पुनरुत्थानका लागि हाम्रो साभ्ना प्रयास हुनुपर्छ । नीतिगत कार्यक्रममा पर्यटकीय विशेषता र मौलिक पहिचानसहितका उत्थानशील कार्यक्रममा जोड दिनुपर्दछ । अर्थतन्त्रको सबल हिस्साको पुर्ननिर्माणका लागि सोचले जरा गाडेरमा उत्साहजनक परिणाम पाउन कुनै नपर्ला ।

हातमै छ चटक, यसमै छ मजा

हामीले निर्णय गर्‍यौँ, त्यसैले ठीक । यस्तो शैली लोकतान्त्रिक शासन होइन । लोकतन्त्रमा अर्को प्रश्न पनि सुन्नुपर्छ ।

जनता सोच्छन्, किन ? सरकार भन्छ, हाम्रो नीतिअनुसार हामीले निर्णय गरिसक्यौँ । सकियो । सरकार फेरि सामाजिक सञ्जालमा अर्को भिडियो हाल्छ । ऐतिहासिक उपलब्धि ! कमेण्ट बस्समा आउँछ । सरकारले मेरो मुटु चुँडेर लग्यो । वाऽहा सरकार वा अघि बढ । वाऽ भन्नेलाई के थाहा ऐतिहासिक उपलब्धि कहाँ भयो ? सम्भवतः सामाजिक सञ्जालमा ।

जे होस्, क्लवकै रूपमा भए पनि राज्यसत्ता चलेकै छ । सरकार भएको अनुभूति भएकै छ । फलानो प्रधानमन्त्री, फलानो गृहमन्त्री वा फलानो यो त्यो मन्त्री भन्न पाएकै छ त । अब के चाहियो । क्लव हो कि बार ! क्लवमा अध्यक्षले आज कार्यक्रम हुन्छ । भनेपछि हुन्छ । सदस्य बोल्छ, हुन्छ । कोषाध्यक्षले भन्यो, बजेट छैन । अध्यक्षले भन्यो व्यवस्था गरौला । सचिबले भन्यो सूचना निकालौँ ? अध्यक्षले भन्यो, फेसबुकमा हालेपछि सबै पुग्छ ।

नेपालको सरकार पनि कतै त्यस्तै त भएको छैन ? जनताको प्रश्न भिन्नभिन्न मनमा मडारिएको छ । पहिला घोषणा । पछि तयारी । त्यसपछि विवाद । फेरि स्पष्टीकरण । अनि छानबिन । अन्त्यमा समिति । समितिले प्रतिवेदन दिन्छ । प्रतिवेदनमाथि अर्को समिति बन्छ ।

अनि जनता सोच्छन्, कामचाहिँ कहिले ? उत्तर आउँछ, छिट्टै । प्रजातन्त्र आएको ३७ वर्ष पुग्न लाग्यो । गणतन्त्र आएको दुई दशक पुग्न लाग्यो । व्यवस्था बदलियो । संविधान बदलियो । सरकार बदलियो । दल बदलियो । नेताको अनुहार बदलियो । मन्त्रालयका नाम बदलियो । तर एउटा कुराचाहिँ खासै बदलिन सकेन । त्यो भनेको जनताको जीवन ।

हामीले सधैँ भन्यौँ, अब नयाँ युग सुरु हुन्छ । नयाँ युग आयो पनि । तर नयाँ युगले पुरानो फाड्न बोकेर आयो । पुरानो प्रशासन बोकेर आयो । पुरानो भ्रष्टाचारको डर बोकेर आयो । पुरानो ठेक्का प्रणाली बोकेर आयो । पुरानो राजनीतिक संस्कार बोकेर आयो । अनि

नेपालमा सरकार परिवर्तन हुनु भनेको अब पुरानो मोबाइलमा नयाँ कभर हाल्नुजस्तै भएको छ । बाहिरबाट हेर्दा कभर चम्किलो, नयाँ, आकर्षक र महँगो देखिन्छ । तर मोबाइलभित्रको ब्याट्री उही, स्पिकर उही, चार्जिङ पोर्ट उही अनि कहिलेकाहीँ त रिक्कन पनि उही फुटेको ।

जनताले पनि कभर हेरेर केही समय त पत्याउँछन् । ओहो ! यसपटक त नयाँ सरकार पो आयो ! सरकारले पनि सामाजिक सञ्जालमा फोटो हाल्छ । बैठक बसेको, फाइल हेरेको, निर्देशन दिएको, निरीक्षण गरेको, हेलिकप्टरबाट हेरेको, सडकबाट हेरेको, भिडियो कल गरेको । ओहो के-के हो के-के । पूरै फिल्मजस्तो ।

जनता फेरि सोच्छन्, अबचाहिँ केही होला कि क्या हो ! तर केही दिनपछि पुरानै प्रश्न फर्किन्छ, भएकोचाहिँ के हो ? यही प्रश्न अहिले नेपालको राजनीतिले आफैँलाई सोझुपर्ने बेला आएको छ । दुईतिहाइको सरकार छ । युवा पुस्ताको ठूलो अपेक्षा छ । पुराना राजनीतिक शैली बदलिन्छन् भन्ने आशा छ । तर सरकारभित्रै खटपट, आरोप-प्रत्यारोप र शक्ति संघर्षका समाचार आउन थालेपछि जनता फेरि पुरानै तमासा हेर्न बाध्य छन् ।

उता चोलेन्द्रलाई पक्राउ गर्न कुरा चर्चामा आउँछ । यता सरकारभित्रकै राजनीति तात्छ । एकथरी भन्छन्- कानुन सबैका लागि बराबर हुनुपर्छ । अर्काथरी प्रश्न गर्छन्- कानुनी प्रक्रिया के हो ? कसलाई किन पक्राउ गर्ने ? कसको जिम्मेवारी के हो ? जनता भने मोबाइल हातमा लिएर हेर्छन् दंग पर्दछन् ।

हिजो आज चोलेन्द्रको समाचार हो कि सरकारको ? अनि अर्को सामाजिक सञ्जालमा भट्याउँछ । सरकारभित्र रडाको !

जनता भन्छन्- ए, त्यो पनि सरकारकै कार्यक्रम रहेछ ! नेपालमा अहिले एउटा नयाँ राजनीतिक सिद्धान्त जन्मिएको जस्तो देखिन्छ, घण्टी सरकारले भ्वाङ पार्ने, त्यही सत्तामा बसेको घण्टीले टिडोर पार्ने !

वालेनपक्ष भ्वाङ पाउँँ हिँड्ने, राँवपक्ष टाढ्दै

हिँड्ने भन्ने राजनीतिक व्यंग्य पनि सामाजिक सञ्जालमा सुन्न र हेर्न सकिन्छ । तर प्रश्न यहाँ वालेन वा राँवकोमात्र होइन । प्रश्न के हो भन्ने देश चलाउने काम यदि भ्वाङ पार्ने र टाढ्ले प्रतियोगिता बन्यो भने सडक, रोजगारी, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र अर्थतन्त्र कहिले बनाउने ?

एकले भ्वाङ पाउँछ । अर्कोले टाढ्छ । फेरि अर्कोले टालिएको ठाउँ खोतल्छ । फेरि पहिलोले भन्छ- मैले त भ्वाङ पारेकै होइन, पहिलेदेखि थियो ।

जनता भन्छन्- हामीले त सडक मागेका थियौँ, तपाईंहरूले बहसको खाड्को खन्नुभएछ ! हैट, बुझेर पनि बुझिसाध्य छैन ।

सञ्जालको जवाना छ । सरकारका मन्त्रीहरू सामाजिक सञ्जालमा निकै सक्रिय छन् । एआईको जमाना छ । फोटो मिलाउन सकिन्छ । भाषण छोट्याउन सकिन्छ । भिडियो बनाउन सकिन्छ । कामको रिपोर्टलाई आकर्षक बनाउन सकिन्छ । पाँच मिनेटको कामलाई १५ मिनेटको भिडियो बनाउन सकिन्छ । अब त सरकारका काम हेर्न कार्यालय जानै पर्दैन । फेसबुक खोल्थ्यो, सरकार काममै काम गरिरहेको देखिन्छ ।

मन्त्रीज्यू निरीक्षणमा । मन्त्रीज्यू बैठकमा । मन्त्रीज्यू निर्देशनमा । मन्त्रीज्यू अनुगमनमा । मन्त्रीज्यू डिजिटल । मन्त्रीज्यू एआईमा । मन्त्रीज्यू लाइभमा । जे होस् लाइक, कमेण्ट राम्रै छ । भ्युज पनि राम्रै आएको छ । कसैको केही गर्नु पर्दैन डलर पनि फुत्तफुत्त एक-दुई सेण्ट भर्नेकै छ ।

तर बोली र काम फरक । युवाको हातमा रोजगारी कहिले पुग्यो ? अस्पतालमा औषधि कहिले पुग्यो ? बाढीपीडितसम्म राहत कहिले पुग्यो ? त्योचाहिँ एआईले पनि देखाउन सक्दैन । किनभने एआईले चित्र बनाउन सक्छ, वास्तविकता बनाउन सक्दैन । किनकि, त्यो पनि विवादित नै छ ।

त्यही भए पनि होला सरकारका निर्णयहरू किन विवादित भइरहेका छन् भन्ने प्रश्नले ठाउँ पाको छ । निर्णय गर्नु सरकारको अधिकार हो । तर लोकतन्त्रमा अधिकारसँगै उत्तरदायिव्य पनि आउँछ ।

बाढीप्रभावित क्षेत्रमा राहत सामग्री लम्बिदै | बाढीप्रभावित क्षेत्र बागलुङको निसीखोला गाउँपालिका-४ भिक्वाखोलामा हेलिकप्टरमार्फत राहत सामग्री पठाइँदै । निसीखोलामा आइतबार पहिरो र बाढीका कारण पाँच जनाको मृत्यु भएको छ भने १५ घरभन्दा बढीमा क्षति पुऱ्याएको छ ।

तस्विर: रासस

हिमलुङ हिमपहिरोमा परी गोरखाका दुई जना बेपत्ता

गोरखा- मनाङको नार्पाभूमिस्थित हिमलुङ हिमपहिरोमा परेर गोरखाका दुई जना बेपत्ता भएका छन् । हिमलुङ आधार शिविरमा क्याम्प निर्माण गर्ने क्रममा हिमपहिरो आएपछि जिल्लाको धार्चे गाउँपालिका-२ केरीजाका दुई जना बेपत्ता भएका जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी नायब उपरीक्षक राजकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

धार्चे गाउँपालिकाका अध्यक्ष लक्ष्मण गुरुङले पर्वतारोहीको सहयोगीका रूपमा हिमलुङ आधार शिविर पुगेका धार्चे-२ केरीजाका वीरेन्द्र गुरुङ र आशवहादुर गुरुङ शनिवारदेखि सम्पर्कविहीन रहेका जानकारी दिए । आइतबार बिहान हिमलुङ आधार शिविरको हिमपहिरोमा

बेपत्ता भएका दुवै जनाको खोजी कार्यलाई तीव्रता दिन परिवार तथा आफन्तहरूले आग्रह गरेका छन् ।

करिब ३२ वर्षका वीरेन्द्र हिमालयन होलिडेज कम्पनीका वेसक्याप सहयोगीका रूपमा र ४५ वर्षका आशवहादुर इम्प्याजिन नेपाल एम्पिडिसन प्रालिबाट गाइड तथा कुकम्प्यानको कामका लागि त्यसतर्फ गएका थिए । ‘आशवहादुर र वीरेन्द्रको घरमा अहिले रुवावासी छ,’ पीडित परिवारका अर्जुन गुरुङले भने, ‘वीरेन्द्रको बुवा, श्रीमती र दुई छोरा छन् । आशवहादुरको श्रीमती र छोराछोरी काठमाडौँमा छन् । घरमा बूढी आमा छन् ।’

दुवै जनासँगै हिमलुङ आधार शिविरको हिमपहिरोमा

१६ जना बेपत्ता भएका प्रहरी नायब उपरीक्षक क्षेत्रले जानकारी दिए । उनका अनुसार बेपत्तामध्ये दुई जनाको शव फेला परेर सनाखत भइसकेको छ । तर उनीहरूको अहिलेसम्म अ्तोपत्तो छैन ।

समुद्री सतहबाट चार हजार ८७५ मिटर अग्लो आधार शिविरमा हराएकाहरूको खोजी कार्यका लागि नेपाल राष्ट्रिय पथप्रदर्शक संघ र पर्वतारोहण सञ्चालक संघबाट १४ जनाको उद्धार टोली खटिएका छन् । घटनाका बेला भागेर ज्यान बचाएका १४ जनाको टोली फूवाट आधार शिविरतर्फ गएका पर्वतारोहण पथप्रदर्शक संघका अध्यक्ष तुल्सिङ गुरुङले जानकारी दिए । रासस

बनेपामा मनाइयो जालुघो जात्रा

बनेपा (काभ्रे)- काभ्रेपलाञ्चोकको बनेपामा मौलिक सांस्कृतिक पर्व जालुघो जात्रा समापन गरिएको छ । नेवार समुदायको परम्परा र संस्कृतिसँग जोडिएको जालुघो जात्रा परम्परागत विधिअनुसार भातबाट देवताको स्वरूप तयार गरी पूजा गरेर मनाउने गरिन्छ । बनेपा नगरपालिका-५ स्वधा टोलस्थित दक्षिणकाली मन्दिरमा नित्य पूजा तथा हाँसको बलिसहित पूजा गरी सुरु भएको जात्रा असोज ११ गते साँझ जालुघोलाई रथमा राखेर विभिन्न टोल तथा चोक परिक्रमा गराएपछि सम्पन्न भएको हो ।

जात्रामा स्थानीयवासी तथा श्रद्धालुको उल्लेख्य सहभागिता रहेको बनेपा नगरपालिका-८ का वडाध्यक्ष शुभलक्ष्मी मानन्धरले बताए । उनका अनुसार परिक्रमा सम्पन्न भएपछि खट जात्रा गरी जालुघोलाई पुण्यमाता खोलामा लगेर विधिपूर्वक विसर्जन गरिएको थियो ।

बनेपाको मौलिक सांस्कृतिक पहिचानसँग जोडिएको जालुघो जात्रा पुस्तौंदेखि स्थानीय समुदायले निरन्तरता दिँदै आएको पर्व हो । जात्राले स्थानीय संस्कार, संस्कृति तथा परम्परालाई नयाँ पुस्तासम्म पुऱ्याउन योगदान गर्दै आएको मानन्धरले बताए ।

मानन्धरका अनुसार जालुघो जात्रासँग एकलो छोरा भएका परिवारको पुरानो धार्मिक विश्वाससमेत जोडिएको छ ।

‘स्थानीय जनविश्वासअनुसार पहिले राक्षसले एकलो छोरा भएका परिवारका छोरालाई पालैपालो आफ्नो आहार बनाउने गर्दथ्यो । त्यसबाट जोगाउन दक्षिणकाली माता जालुघो बनेर राक्षसमाथि विजय प्राप्त गरेको विश्वास रहिआएको छ,’ उनले भने । संस्कार, संस्कृति, परम्परा, रीतिरिवाज र थितिले सम्पन्न नेवार वस्ती बनेपामा विभिन्न मौलिक परम्परालाई स्थानीयले निरन्तरता दिँदै आएका छन् ।

नेवार वस्तीमा माथिल्लो टोल र तल्लो टोलको परम्परागत विभाजनसमेत रहेको पाइन्छ । जालुघो जात्राको विसर्जन गर्ने दिन बनेपाको तल्लो टोलमा बसोबास गर्ने स्थानीयवासीले ‘धौ मारी’ खाने परम्परालाई निरन्तरता दिँदै आएका छन् । स्थानीय किम्बदन्तीअनुसार जालुघोको नाममा एक छाक खाना छाडेको सम्भनास्वरूप धौ मारी खाने चलन रहेको स्थानीय नेता पोटेले बताए । रासस

लालपुर्जा हातमा, जमिन बलानमा

■ राजु विश्वकर्मा

जनकपुरधाम- सप्तरीको बलानबिहल गाउँपालिका-४ का रामविलास यादवको हातमा एक विघा जमिनको लालपुर्जा छ । कागजमा उनी अहिले पनि एक विघा जमिनको धनी छन् तर त्यो जमिन कहाँ छ भनेर देखाउन उनीसँग अब कुनै ठाउँ नै छैन । वर्षौंदेखि अन्न उब्जाउँदै आएको खेत अहिले बलान नदीको भेलमा हराएको छ ।

यादवका लागि लालपुर्जा अहिले सम्पत्तिको प्रमाणभन्दा बढी विगतको सम्भना बनेको छ । गत भदौ महिनामा स्थानीय बलान नदीमा आएको बाढीले उनको नदी किनारमा रहेको खेतीयोग्य जमिन कटान गरेपछि परिवारको जीविकोपार्जनको आधार नै खोसिएको बताउँछन् । ‘बाढी आएपछि हेर्न पुग्दा तीन-चार कट्टा जमिन बाढीले लंगिसकेको थियो, हेर्दाहेर्दै थप जमिन पनि बगायो,’ उनी भन्छन्, ‘जमिन जोगाउने कुनै प्रयास गर्न सकिएन, सबै जमिन बाढीले स्वाहा बनायो ।’

उनको परिवारले पुस्तौंदेखि त्यही जमिनमा अन्न उब्जाउँदै आएको थियो । धान, गहुँ र अन्य बालीले घरको चुलो बल्यो । खेतमा बाली हुर्कदा परिवारको भविष्य सुरक्षित भएको महसुस हुन्थ्यो । तर, बलान नदीले खेतको डिल काट्दै जाँदा अहिले त्यही भविष्य पनि अनिश्चित बनेको छ । ‘अब कसरी परिवारको गुजारा चलाउने भन्ने चिन्ताले पिरोल्न थालेको छ,’ यादवले भन्छन्, ‘परिवारको गुजारा चलाउने एउटा मात्र आधार थियो, खेतीपाती गर्ने, त्यो पनि बगरमा परिणत भएपछि सुकुमबासी बन्ने चिन्ता बढेको छ ।’ एकातिर नदीको बहाव बढ्दै गएको छ भने अर्कोतिर किसानको खेत घट्दै गएको छ ।

‘बलान नदीले हामीलाई सुकुमबासी बनाइदियो,’ स्थानीय मो. नाजिर भन्छन्, ‘हाम्रो लागि खेत केवल जमिन होइन, त्यो परिवारको रोजगारी, खाद्यान्नको स्रोत, सामाजिक प्रतिष्ठा र भविष्यको आधार हो ।’ जब खेत नदीमा मिसिन्छ, त्यससँगै किसानको आम्दानी, आत्मनिर्भरता र सामाजिक हैसियतसमेत प्रभावित हुन्छ । स्थानीय मो. हन्सु मियाँको परिवार कुनै समय गाउँकै सम्पन्न परिवारका रूपमा चिनिन्थ्यो । परिवारसँग करिब ८० विघाको एउटै प्लट जमिन थियो । त्यही जमिनमा खेती हुन्थ्यो । उत्पादनले परिवारको जीवन सहजरूपमा चल्यो । आज त्यही ८० विघा जमिनको ठूलो हिस्सा बलान नदीमा परिणत भएको मो. हन्सु मियाँ बताउँछन् ।

बलान बिहल गाउँपालिका-४ का पूर्ववडाध्यक्षसमेत रहेका हन्सु मियाँका अनुसार नदी कटानका कारण परिवारको पुस्तौंदेखिको सम्पत्ति क्रमशः हराउँदै गएको हो । ‘हाम्रो सबै जग्गा नै बाढीले कटान गरी नदीमा परिणत गरिसकेको छ,

तस्विर: रासस

अहिले हामी सुकुमबासी बन्ने अवस्थामा पुगेका छौं,’ उनी भन्छन्, ‘८० विघा जमिनको मालिक परिवार अहिले आफ्नो जमिन जोगाउन नसक्ने अवस्थामा पुगेका छौं, जमिनको लालपुर्जा र वास्तविक भूगोलवीचको सम्बन्ध कमजोर हुँदै गएको छ ।’ रामविलास, नाजिर र हन्सुको कथा केवल परिवारकोमात्र होइन । बलान नदी किनारमा बस्ने किसानका लागि यो साभ्ना पीडा बन्दै गएको छ । सो ठाउँका धेरै किसानको कथा उस्तै छ । कुनै समय हरियालीले ढाकिएका खेत अहिले बलान नदीको धारमा परिणत भएका छन् ।

स्थानीय गौरी यादवका अनुसार करिब एक दशकअघिसम्म पश्चिमबाट बग्ने बलान नदी पछिल्ला वर्षहरूमा विस्तारै धार परिवर्तन गर्दै पूर्वतर्फ मोडिएको हो । सुरुमा नदीले केही कट्टा जमिन काट्यो । त्यसपछि कटानको दायरा बढ्दै गयो । वर्षायाममा आएको ठूलो बाढीले कटानलाई भन् तीव्र बनाउँदै गएको यादवको भनाइ छ । ‘केही वर्षअघिसम्म यस क्षेत्रमा धान र गहुँका बाला भुल्थे, किसान बिहान खेत पुग्थे, बाली हेर्थे, सिँचाइ गर्थे । मौसमअनुसार खेती गर्थे र उत्पादनबाट परिवारको गुजारा चलाउँथे,’ यादव भन्छन्, ‘अहिले त्यही ठाउँमा नदी बग्छ, खेती गर्ने

जमिन बगरमा परिणत भइसकेको छ ।’

बलान नदीले धार परिवर्तन गरेपछि खेतीयोग्य जमिनमा कटानसँगै नदीको धार गाउँतर्फ सर्दै जाँदा वस्तीसमेत जोखिममा परेको छ । स्थानीय रामशंकर भण्डारीका अनुसार गत वर्ष आएको बाढीपछि नदीले ठूलो क्षेत्र कटान गरेको थियो । सडकको पश्चिम भागमा रहेको वस्तीलाई सडकको पूर्वतर्फ सारिएको थियो तर नदीको धार फेरि गाउँतर्फ मोडिएपछि विस्थापनको जोखिम कायम छ ।

धार परिवर्तन गर्नुअघि यहाँ घना वस्ती थियो, धार परिवर्तन भएपछि वस्तीलाई करिब १०० मिटर पर सारिएको थियो तर पनि अहिले स्थानीयहरू पूर्णरूपमा सुरक्षित महसुस गर्न सकेको छैनन् । ‘यसले एउटा गम्भीर प्रश्न उठाएको छ, बाढीबाट बच्न मानिसले वस्ती सार्ने कि नदी नियन्त्रण गरेर नदीलाई आफ्नो प्राकृतिक धारमा फर्काउने ?,’ भण्डारी भन्छन्, ‘नदी किनारका किसानका लागि बाढी हरेक वर्ष दोहोरिने त्रास हो, पहिले बाढी आउँदा किसानको पहिलो चिन्ता बाली जोगाउने हुन्थ्यो । अहिले बाढी आउँदा घर, परिवार र बालबालिका जोगाउने चिन्ता सुरु हुन्छ ।’

पूर्ववडाध्यक्ष मो. हन्सुका अनुसार नदीको कटान

रोक्ने स्थायी उपाय नहुँदा किसान निरीह बनेका छन् । ‘अहिले पनि डुवान र कटानबाट खेत जोगाउन हामीसँग कुनै उपाय छैन । प्रशासनदेखि नेतासम्मलाई गुहारि पनि रोकथाम र नियन्त्रणको काम हुन नसक्दा वर्षैपिच्छे यहाँको खेत नदीले निन्दै छ,’ उनले भने । उनका अनुसार पछिल्लो बाढीलेमात्रै करिब ३०० विघा खेतीयोग्य जमिन कटान गरेको अनुमान छ । यो तथ्यांक आधिकारिकरूपमा पुष्टि हुन बाँकी भए पनि नदी कटानको भयावहता बुझ्न पर्याप्त रहेको स्थानीयहरू बताउँछन् ।

बलान नदीको कटान रोक्न जलस्रोत तथा सिँचाइ कार्यालय सप्तरीले उपभोक्ता समितिमार्फत गत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा तटबन्ध निर्माण गरेको थियो । तटबन्ध बनेपछि स्थानीयले केही राहत महसुस गरेका थिए तर दुई वर्षअघि आएको बाढीले तटबन्ध भत्काइदिएपछि समस्या झुँका त्थुँ छन् । त्यसपछि पुनः तटबन्ध निर्माण हुन सकेको छैन । तटबन्ध भत्किएपछि नदीले कमजोर किनार खोज्दै कटान गर्न थालेको स्थानीय मो. गुलाबको भनाइ छ ।

स्थायी र वैज्ञानिक नदी नियन्त्रणको अभावमा हरेक वर्ष ठूलो धनराशि खर्च गरेर अस्थायी संरचना बनाउने र बाढी आएपछि पुनः भत्किने अवस्था

दोहोरिँदै आएको स्थानीयको कथन छ । पूर्ववडाध्यक्ष मो. हन्सुका अनुसार स्थानीयको माग अब अस्थायी समाधान होइन । दीर्घकालीन नदी व्यवस्थापन, बलियो तटबन्ध, कटान नियन्त्रण र जोखिम क्षेत्रको वैज्ञानिक अध्ययन चाहन्छन् ।

बलान नदीको समस्या केवल नदी किनारमा सीमित छैन । यसको सम्बन्ध माथिल्लो भूभाग अर्थात् चुरे क्षेत्रसँग पनि जोडिएको स्थानीयको बुझाइ छ । नदी नियन्त्रणको क्षेत्रमा लामो अनुभव भएका अवकाश प्राप्त इन्जिनियर विश्वनाथ यादवका अनुसार चुरे क्षेत्रमा हुने अनियन्त्रित ढुंगा, गिट्टी र बालुवा उत्खनन तथा विभिन्न स्थानमा सञ्चालित क्रसर उद्योगका कारण नदीको प्राकृतिक प्रणाली प्रभावित भएको छ ।

चुरे क्षेत्र कमजोर हुँदा वर्षाको पानी तीव्र गतिमा तल्लो क्षेत्रमा आउने, नदीमा एकैपटक ठूलो बहाव बढ्ने र त्यसले कटानको जोखिम बढाउने उनका अनुभव छ । चुरे संरक्षण र नदी नियन्त्रणलाई अलग-अलग विषयका रूपमा हेर्नुभन्दा एकीकृतरूपमा सम्बोधन गर्नुपर्ने उनको भनाइ छ । ‘बलान नदीलाई पूर्णरूपमा रोक्न सम्भव नहुन सक्छ । तर नदीको धार व्यवस्थापन गर्न सकिन्छ,’ ई. यादव भन्छन्, ‘जोखिम क्षेत्र पहिचान गर्न सकिन्छ, वैज्ञानिक तटबन्ध निर्माण गर्न सकिन्छ ।’ चुरे संरक्षणको संरक्षण, नदीमा हुने अनियन्त्रित दोहन नियन्त्रण र बाढीको पूर्वसूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन सकिए क्षति न्यूनीकरण गर्न सकिने उनको सुझाव छ ।

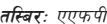
खेतीयोग्य जमिन हराउँदै जाँदा यसको असर उत्पादनमामात्र परेको छैन । किसानको पहिचानमैसमेत असर पर्न थालेको छ । जमिन भएका किसान विस्तारै भूमिहीन बन्दै छन् । भूमिहीन भएपछि रोजगारीका लागि अन्यत्र जानुपर्ने बाध्यता बढ्छ । त्यसले परिवारको सामाजिक संरचना र स्थानीय अर्थतन्त्रमासमेत असर पार्न सक्ने स्थानीयको चिन्ता छ । यही कारण बलान नदी किनारका किसानका लागि नदी नियन्त्रण केवल विकास निर्माणको विषय होइन । यो उनीहरूको अस्तित्व, जीविकोपार्जन र भविष्यसँग जोडिएको विषय हो । ‘बलान नदी अहिले पनि बगिरहेको छ,’ बलान बिहलका स्थानीय रामनारायण पण्डित भन्छन्, ‘नदीमा पानी मात्र बगिरहेको छैन, पानीसँगै किसानको खेत, सपना र पुस्तौंदेखिको सम्पत्तिको कथा पनि बगिरहेको छ ।’

समयमै नदी व्यवस्थापन र जोखिम न्यूनीकरणका ठोस कार्यक्रम अघि नबढाए आज खेत बगिरहेको ठाउँमा भोलि वस्ती बग्ने अवस्था नआउला भन्न नसकिने उनको भनाइ छ । त्यसैले समयमै यसतर्फ सरकारको ध्यान पुगनुपर्नेमा पण्डितले जोड दिए । रासस

मिस्टर ग्लोबल नेपाल गिरिशराज शाक्य थाइल्याण्ड उडेका छन् । अन्तर्राष्ट्रिय सौन्दर्य प्रतियोगिता विजेता ग्लोबल २०२६मा नेपालको प्रतिनिधित्व गर्ने मिस्टर ग्लोबल नेपाल गिरिशराज शाक्य सोमबार नेपाल पयरलाइन्सको मिशन थाइल्याण्ड प्रस्थान गरेका हुन् । विजेता करिब ४० देशका प्रतिस्पर्धीहरूको समागतिमा रहने प्रतियोगिता २९ सेप्टेम्बरदेखि १० अक्टोबरसम्म थाइल्याण्डमा आयोजना हुनेछ । उक्त प्रतियोगितामा शाक्य नेपालका तर्फबाट देशको प्रतिनिधि हुन् । मिस्टर नेपाल २०२५ अन्तर्गत मिस्टर ग्लोबल नेपालको उपाधि जितेरसँगै यो अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा देशको प्रतिनिधित्व गर्ने अवसर पाएका हुन् । उनलाई मिस्टर नेपालको आयोजक समिति नेकट मोडल्स नेपालले थाइल्याण्ड पठाएको हो ।

A large crowd of people is seen from behind, looking towards a stage where a performer is visible. The air is filled with a massive amount of red and white confetti falling from above. The scene is illuminated by bright stage lights, creating a festive and high-energy atmosphere.

निर्वाचन आयोगले एसआइआरको उद्देश्य धोखाधडीपर्वक दर्ता भएका मतदाताको

निर्वाचन आयोगले एसआइआरको उद्देश्य धोखाधडीपर्वक दर्ता भएका मतदाताको

निर्वाचन आयोगले एसआइआरको उद्देश्य धोखाधडीपर्वक दर्ता भएका मतदाताको

रिपोर्ट गरिएको यो भ्रमण पश्चिम एसियामा रहेको अमेरिकी अह्दाहरूसँग सम्बन्धमा छ। जरा तनाकाबीच आएको हो। इजरायली प्रधानमन्त्रीले संयुक्त राष्ट्रसंघको ८१औँ महासभा (युएनजिए) मा इजरायली सरकार अन्ततः पतन हुने घोषणा गरेका थिए। उनले इजरायली नेतृत्वलाई यसका भेट्ट, भ्रष्टाचार र क्रूरताले ढाल्ने दाबी गरेका थिए। महासभामा इजरायली प्रधानमन्त्रीले त्यस्तै भएको छ। त्यसैले हामी सबैसँगसँग सम्बन्ध राख्न चाहन्थौं। रास/एएनआर

आयोगले पछिल्लो एक वर्षमा भएका सबै निर्णय पूर्ण आयोगको सर्वसम्मत निर्णयबाट भएको स्पष्ट पारेको छ। यद्यपि दुई आयुक्तले आपत्ति जनाएका विशेष आदेश कसले स्वीकृत गरेको थियो भन्नेबारे आयोगले सार्वजनिकरूपमा स्पष्ट पारेको छैन। रासस एएफपी

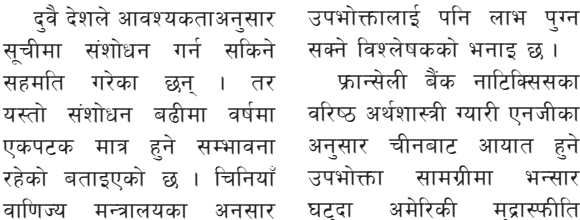
भन्नेबारे आयोगले सार्वजनिकरूपमा स्पष्ट पारेको छैन । रासस/एएफपी

भन्नेबारे आयोगले सार्वजनिकरूपमा स्पष्ट पारेको छैन । रासस/एएफपी

लिक्विडेटर कार्यालयको हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सूचना

कम्पनी ऐन २०६३ बमोजिम मिति २०७८/१०/२२ मा दर्ता भएको प्रा. लि. नं. १२३२११/२०७८/०७५ को टेक्न्याक्स इन्टरप्राइसल प्रा. लि. लाई खारेजी (लिविविडेशन) मा लैजाने कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १२६ बमोजिम मिति २०८३/०६/११ गतेको बिशेष साधारण सभाले निर्णय गरेकोले तिरुं त्यहाँनो पर्ने ऋण, धन एवं कोहि कसैको कुनै किसिमको लेनदेन, बाँकी बचतौता भएका तथ्ययुक्त आधार र सबुद प्रमाण सहिद सूचना प्रकाशित गरिएको मितिले ३५ दिनभित्रै नेट्र लिखित लिक्विडेटरको कार्यालयमा हकदावी गर्न सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

र कोइलालगायत छन् ।
त्यस्तै, अमेरिकाले चीनबाट
आयात गर्ने ७७ वर्गका
वस्तुमा भन्सार कटौती गरिने
छ । यसमा आतिशबाजी,
भान्साका भाँडाकुँडा, सिसा तथा
काठका क्रिसमस सजावटका

गत वर्ष चीनको व्यापार वृद्धि
कीर्तिमानी १.२ ट्रिलियन डलर
पुगेको थियो। यस वर्ष अगस्टसम्ममा
यस्तो वृद्धि करिव ८००
डलर पुगेको विश्लेषकहरूले
बताएका छन् । अमेरिकाले
औद्योगिक क्षमताको अधिकतासम्बन्धी
अनुसन्धानअन्तर्गत चीनसहित १५
व्यापारिक साझेदारमाथि छानविन
गरिरहेको छ । अनुसन्धानपछि
चीनमाथि थप भत्सा
लगाउन सक्ने सम्भावना पनि
देखेको छ । रासस / एपी

यष्टुणा रोजगार		कम्पनी: Sama Jafiliya Technical Services CO. L.L.C S.O.C			दस्तावेज नं. ६०४६/१११४						
एतु रोजगारी मिति: २०८३/०६/१५		LT. No. 348553									
क्र.सं.	कामगदारीको धृद	नाम र संस्था पुराय मर्माला	मासिक तलब AED	नो.कं.	अन्य तलब सुविधा	प्रमाणित नाम नो. संस्था	रजामा नाम नो. दिना	समाप्त मिति	समाप्त सुविधा	नयाँ सुविधा	कार्य अवधि
1	LABOURER BUILDING WORKER	1 ०	1200	२०.१५३							
2	CONCRETE MASON	1 ०	1600	६.६.८१५							
3	Building Electrician	9 ०	1600	६.६.८१५							
4	Building Painter	1 ०	1600	६.६.८१५							
5	Construction Carpenter	2 ०	1600	६.६.८१५							
6	ASSISTANT STONE MASON	2 ०	1400	५८.८६६							
7	PIPE FITTER	2 ०	1600	६.६.८१५							
8	Carpenter	4 ०	1600	६.६.८१५							

अर्थमन्त्री वाग्ले र एआइआइबी अध्यक्ष जियायीबीच भेटवार्ता

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं – एसियाली पूर्वाधार लगानी बैंक (एआइआइबी) को गभर्नर परिषद्को ११औं वार्षिक बैठकमा सहभागी हुन दोहा पुगेका अर्थमन्त्री डा. स्वर्णिम वाग्ले र बैंककी अध्यक्ष जोउ जियायीबीच भेटवार्ता भएको छ ।

कतारको राजधानी दोहामा भएको उक्त भेटमा अर्थमन्त्री डा. वाग्लेले नेपालमा एआइआइबीको लगानी विस्तार, प्राकृतिक विपद्पछिको पुनःनिर्माण तथा सहूलियतपूर्ण वित्तीय पहुँच विस्तार गर्न बैंककी अध्यक्ष जियायीलाई आग्रह गरेको अर्थमन्त्रीको सचिवालयले जनाएको छ ।

भेटका क्रममा एआइआइबीकी अध्यक्ष जियायीले हालै भोटैकोशी नदीमा आएको विनाशकारी बाढीका कारण नेपालले भोग्नुपरेको मानवीय तथा भौतिक क्षतिप्रति

गहिरो समवेदना प्रकट गरे । उनले विपद्पछिको पुनर्निर्माणमा बैंकका तर्फबाट सक्दो सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता जनाए ।

अध्यक्ष जियायीले बैंकले 'प्रोजेक्ट प्रिपरसन स्पेसलाइस्ड फण्ड'मार्फत परियोजना तयारीका लागि अनुदान सहायता उपलब्ध गराउनेछ । साथै, स्पेसलाइस्ड फण्ड विन्डो अन्तर्गतको अनुदान प्रयोग गरी एआइआइबीले नेपाललाई दिने ऋणलाई अधिकतम सहूलियतपूर्ण ब्याजदरमा कायम गर्न सकिने विचार उनले व्यक्त गरे ।

अर्थमन्त्रीको सचिवालयले दिएको जानकारीअनुसार एआइआइबीको संस्थापक सदस्य राष्ट्र नेपालको आर्थिक विकासमा थप सहकार्य गर्दै अगाडि बढ्ने प्रतिवद्धतासमेत उनले दोहोर्‍याए ।

उक्त अवसरमा अर्थमन्त्रीले नयाँ अध्यक्ष जियायीलाई वधाई दिँदै बैंकले संस्थापक

सदस्यका रूपमा नेपाललाई पुर्‍याउँदै आएको सहयोगप्रति आभार व्यक्त गरे । उनले एआइआइबीको लगानीमा हाल सञ्चालनमा रहेका विद्युत् वितरण प्रणाली सुधार तथा विस्तार आयोजना र एक्सप्रेस सडकको अध्ययन कार्य शीघ्र सम्पन्न गर्न आग्रह गरे । साथै, बैंकको लगानी रहेको माथिल्लो त्रिशूली-१ जलविद्युत् आयोजनामा बाढीले पुर्‍याएको क्षतिप्रति उनले दुःख व्यक्त गरे ।

अर्थमन्त्री डा. वाग्लेले मध्यमकालीन तथा दीर्घकालीन सहायताअन्तर्गत हरित ऊर्जा, सीमापार विद्युत् प्रसारण लाइन, सडक पूर्वाधार र डिजिटल पूर्वाधारको विकासमा बैंकको आफ्नै स्रोतका साथै अन्य दातृ निकायको स्रोतसमेत परिचालन गरिदिन आग्रह गरे । छलफलकै क्रममा अर्थमन्त्री डा. वाग्लेले अध्यक्ष जियायीलाई सन् २०२६ भित्रै नेपाल भ्रमणका लागि निमन्त्रणासमेत दिए ।

मधेस प्रदेशको पहिलो सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन मूल्यांकन प्रतिवेदन सार्वजनिक

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं– मधेस प्रदेश सरकारले सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (पीएफएम) प्रणालीको पहिलो मूल्यांकन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छ । प्रदेश सरकार, एसियाली विकास बैंक (एडीबी) र नेपाल आर्थिक पत्रकार समाज (सेजन) को संयुक्त आयोजनामा आज जनकपुरमा आयोजित कार्यक्रममा मुख्यमन्त्री कृष्णप्रसाद यादव, प्रदेशका अर्थमन्त्री युवराज भट्टराई, एडीबी नेपाल आवासीय नियोगका देशीय निर्देशक अर्नो काउस्वा र सेजन अध्यक्ष भागवत भट्टराईले प्रतिवेदन सार्वजनिक गरे ।

प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्दै मधेस प्रदेश मुख्यमन्त्री कृष्णप्रसाद यादवले पेफा मूल्यांकन प्रतिवेदनले प्रदेशको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको वर्तमान अवस्थाको वस्तुनिष्ठ र प्रमाणमा आधारित स्पष्ट चित्र प्रस्तुत गरेको बताए । 'प्रतिवेदनले आगामी दिनमा वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार गर्नुपर्ने केही संवेदनशील क्षेत्रहरूको पनि स्पष्ट रूपमा पहिचान गरेको छ, वजेटको विश्वसनीयतामा सुधार गर्ने, सार्वजनिक लगानी व्यवस्थापन सुदृढ गर्ने, वजेट निर्माण तथा सेवा प्रवाहको डिजाइन प्रक्रियामा नागरिक सहभागिता बढाउने र राजस्व तथा खर्च व्यवस्थापनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने विषय प्रमुख

सुधारका क्षेत्र हुन्,' उनले भने ।

मुख्यमन्त्री यादवले मूल्यांकनले सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्र पहिचान गर्नुका साथै त्यसको कार्यान्वयनका लागि स्पष्ट मार्गचित्र समेत उपलब्ध गराएको बताए । मधेस प्रदेशका अर्थमन्त्री युवराज भट्टराईले पेफा मूल्यांकनले प्रदेशको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन प्रणालीको कार्यसम्पादनको वस्तुनिष्ठ तथा तथ्यमा आधारित चित्र प्रस्तुत गरेको बताए ।

'मूल्यांकनले हालसम्म हासिल गरेका महत्वपूर्ण उपलब्धिलाई पहिचान गर्नुका साथै आगामी दिनमा थप सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रलाई पनि स्पष्ट रूपमा देखाएको छ,' उनले भने, 'यसले वजेट कार्यान्वयन, सार्वजनिक खरिद प्रक्रिया, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, वित्तीय

प्रतिवेदन तथा अनुगमन र निगरानी संयन्त्र थप सुदृढ गर्ने महत्वपूर्ण अवसर समेत देखाएको छ ।' मधेस प्रदेश अर्थ मन्त्रालयका सचिव सेवन्त पोखरेलले प्रतिवेदनले वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार गर्नुपर्ने महत्वपूर्ण क्षेत्र स्पष्ट पहिचान गरेको बताए ।

एडीबी मनिलास्थित सार्वजनिक क्षेत्र तथा सुशासन क्षेत्र विभाग निर्देशक छिडेम अकिनले पेफा मूल्यांकनले वजेटको विश्वसनीयता सुधार गर्ने, पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता बढाउन, वित्तीय अनुशासन सुदृढ गर्न र नागरिक हितमा सार्वजनिक स्रोतको अझ प्रभावकारी उपयोग गर्न सहयोग पुर्‍याउने बताइन् । एडीबी नेपाल आवासीय नियोगका कन्ट्री डाइरेक्टर अर्नो

काउस्वाले मूल्यांकन सम्पन्न हुनु सुधारको नयाँ चरणको सुरुवात भएको बताए ।

कार्यक्रममा पेफा परामर्शदाता प्रकाशजंग थापाले मूल्यांकनका प्रमुख निकर्ष प्रस्तुत गरेका थिए । अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा मान्यताप्राप्त मापदण्डका आधारमा प्रदेशको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन प्रणाली मूल्यांकन गरिएको प्रतिवेदनले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ देखि २०८०/८१ सम्मको अवधि समेटेको छ । मूल्यांकन क्रममा प्रदेशसभामा पेस गरिएको पछिल्लो वजेट २०८१/८२ को थियो ।

मूल्यांकनमा ३२ वटा कार्यसम्पादन सूचक तथा ९८ वटा आयाम अध्ययन गरिएको थियो । सूचक तहमा मधेस प्रदेशले समग्रमा 'डी प्लस' अंक प्राप्त गरेको छ । आयाम तहमा भने 'डी' सबैभन्दा बढी दोहोरिएको अंक रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

प्रतिवेदनले प्रदेशको सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनमा सुधार गर्नुपर्ने विभिन्न पक्षसमेत औल्याएको छ । राजस्व तथा खर्चको वास्तविक उपलब्धि न्यून हुनु, वजेट निर्माण तथा सार्वजनिक लगानी योजनामा सीमित सार्वजनिक परामर्श हुनु, वजेट बाहिरका निकायको वित्तीय अनुगमन पर्याप्त नहुनु तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी सूचना सीमित हुनु प्रमुख कमजोरीका रूपमा देखिएका छन् ।

विद्युत् महसुलको भ्याट फिर्ता लिन महासंघको माग

काठमाडौं (प्रस)– नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघले चालु आर्थिक वर्ष २०८३/८४ देखि विद्युत् महसुलमा लागू गरिएको मूल्य अभिवृद्धि कर (भ्याट) फिर्ता लिन सरकारसँग आग्रह गरेको छ । विद्युत् महसुलमा भ्याट लगाउँदा उत्पादन लागत बढेको भन्दै महासंघले फिर्ता लिन माग गरेको हो । विद्युत् औद्योगिक उत्पादन, व्यापार तथा पर्यटन क्षेत्रको आधारभूत पूर्वाधार भएकाले

यसमा थप कर लगाउँदा उत्पादन लागत, सञ्चालन खर्च, नगद प्रवाह र समग्र व्यावसायिक प्रतिस्पर्धात्मकतामा प्रत्यक्ष असर पर्ने महासंघले जनाएको छ ।

'मुअकर थर्पिदा विशेषगरी उच्च उर्जा खपत गर्ने, मुअकर छुटको कारोबार गर्ने साथै साना तथा मझोला उद्योगहरू र होटल तथा पर्यटन व्यवसायको लागत बढेको व्यवसायीहरूबाट गुनासो

आएको छ,' महासंघले भनेको छ, 'कानुनवमोजिम इनपुट ट्याक्स क्रेडिटको व्यवस्था भए पनि कर समायोजन तथा फिर्ता प्रक्रिया र कारोवारको प्रकृतिका कारण सबै व्यवसायले विद्युतमा तिरेको भ्याट तत्काल वा पूर्णरूपमा समायोजन गर्न सक्ने अवस्था नरहेको व्यवसायीहरूको गुनासो छ ।'

यसले सञ्चालन पुँजीमा

दबाव सिर्जना गर्नुका साथै नयाँ लगानी, उद्योग विस्तार र रोजगारी सिर्जनामासमेत असर पारेको महासंघको भनाइ छ । 'यस्तो प्रावधानले उद्योगले व्यवसाय विस्तार गर्न र रोजगारी सिर्जना गर्न समेत बाधा पुगेको छ । साथै यसको भार उपभोक्तासम्म पुग्ने र समग्र मूल्यवृद्धिमा थप चाप पर्न सक्ने अवस्था सिर्जना हुन्छ,' महासंघले भनेको छ ।

बिल लिने र दिने बानी बसालौं

- ◆ बिल-बीजक उपभोक्ता अधिकारको सुरक्षा हो,
- ◆ प्रत्येक खरिद, बिक्रीमा बिल-बिजकलाई खरिदको प्रमाणका रूपमा सुरक्षित राखौं,
- ◆ म्याद नाघेका, गुणस्तरहीन वा लेबल नभएका वस्तु खरिद, बिक्री नगरौं,
- ◆ वस्तु तथा सेवाको मूल्य, गुणस्तर, परिमाण र उत्पादन मिति जाँच गरेर मात्र खरिद गरौं,
- ◆ अनुचित मूल्यवृद्धि, ठगी वा कालोबजारी भएमा सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराऔं,
- ◆ जिम्मेवार, उभभोक्ता र इमानदार व्यवसायी मिलेर स्वच्छ बजार निर्माण गरौं,

सचेत उपभोक्ता बनौं, स्वच्छ र पारदर्शी बजार निर्माणमा सहयोग गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhabinonline.com

facebook

www.facebook.com/Prabhab Online

प्रभाव दैनिक